

τόπον, ὅπου οἱ ὑπουργοὶ λαμβάνουν 800 δραχμὰς κατὰ μῆνα διὰ τὰ ὑβρίζοντα ἀπὸ τοὺς δημοσιογράφους—θὰ ἦτο ἴσως ἄδικον οἱ δημοσιογράφοι νὰ κερδίζουν περισσότερας ἀπὸ 500 διὰ τὰ ὑβρίζοντα τοὺς ὑπουργούς. "Οἱ αἱ ἐφημερίδες εἶνε κομματικαὶ καὶ εἶνε ἀληθεῖς. Ἀλλ' ὑπάρχει ἀρὰ γὰρ Ἑλλήν, μὴ ἔχων κομματικὰς συμπάθειας; Τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι οὕτε συντάσσονται, οὕτε διευθύνονται ἀπὸ πολιτευτὰς ἢ πρῶτον ὑπαλλήλους. Πολλοὶ ὀλίγοι ἐξ αὐτῶν θὰ εἶχον τὴν ὁρεξίν ἢ τὴν ἱκανότητα νὰ διευθύνουν ἢ νὰ συντάσσουν σήμερον μίαν ἐφημερίδα, ἥτις βιομηχανικὴ ἄμα καὶ πνευματικὴ ἐπιχειρήσις ἀπαιτεῖ τοῦλάχιστον ἰδιάζουσάν τινα νοημοσύνην καὶ ἀφοσίωσιν, μὴ μερίζομένην μεταξὺ τῶν ἔργων τῆς πολιτικῆς καὶ τῶν φροντίδων τῆς ἐφημερίδος. . . . Κατὰ τοῦ ὅτι αἱ ἐφημερίδες διαλαλοῦνται καθ' ὁδὸν ὑπὸ μικρῶν ἐφημεριδοπωλῶν δὲν ἔχω νὰ διατυπώσω καμμίαν ἀντίρρησην. Αὐτὸ εἶνε ἀληθές—καὶ εἶνε τὸ μόνον ἀληθές ἐκ τῶν πληροφοριῶν τοῦ ξένου συγγραφέως.

Κυρίαὶ καὶ κύριοι,

Νομίζω ὅτι ἐφάνην εἰλικρινής. — Δὲν ἔδειξα ὑπερβολικὴν μετριοφροσύνην εἰς βάρος τοῦ τύπου καὶ ἐξῆρα θοαρὰς τὰ μεγάλα αὐτοῦ πλεονεκτήματα. Προσεπάθησα νὰ διαγράψω ἐνώπιον ὑμῶν τὸ πρόσωπον, τὸ ὅποιον ἡ ἐφημεριδογραφία διαδραματίζει εἰς τὴν ἐποχὴν ἡμῶν, τὴν κίνησιν τῆς ὁποίας χρησιμεύει ὡς κέντρον, τὴν ζωὴν τὴν ὁποίαν ἀκτινοβολεῖ περὶ αὐτῆς. Δὲν ἀπέκρυψα εἰς ὑμᾶς καὶ τὰ ἐλαττώματα αὐτῆς τε καὶ τῶν ἐφημεριδογράφων. Τούναντίον, διεξεδίχασα καὶ ταῦτα ἐνώπιόν σας ὡς ἀναγκαῖον κακόν. Καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐπεκαλέσθην ἄν τὴν ἐπιεικειάν σας.

Ὑπάρχει ἐν τούτοις ἐν ἐλάττωμα τῶν δημοσιογράφων, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου ἐπιτρέψατέ μοι νὰ ζητήσω ὅλην σας τὴν συγκατάθεσιν.

Εἶνε τὸ ἐλάττωμα μερικῶν ἐξ αὐτῶν νὰ ὁμιλοῦν δημοσίᾳ. — Ἀν δὲν εἶνε δυνατόν νὰ τοὺς τὸ συγχωρήσετε — τοῦλάχιστον περιορίσατε τὴν ὁργὴν σας κατὰ τῶν κυρίως ἐνόχων καὶ μὴ περιλάβετε εἰς αὐτὴν ὅλοκληρον τὸν τύπον.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΟΣ

Ἡ ΖΩΗ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

NOOMANTEIA

Καμμὶὰ τριανταρὶὰ ἐτῶν. Ὁφθαλμοὶ περικυκλωμένοι ἀπὸ τὰς μακρὰς ἀγρυπνίας· γένειον μικρὸν ξανθόν· μέτωπον εὐρύ, ἐξωγυμμένον. Μαθηματικὸς χωρὶς δίπλωμα, θεωρητικὸς, φιλόσοφος, οὐτοπιστής. Κατέγεινεν ὀλίγον εἰς τὸ ζήτημα τοῦ τετραγωνισμοῦ τοῦ κύκλου καὶ τοῦ πεδαιλίου τοῦ ἀεροστάτου· τὸ πρῶτον τὸ ἐγκατέλειψεν ὡς ἄλυτον· τὸ δεῦτερον νομίζει ὅτι τὸ ἔλυσεν, ἐπινοήσας νέον ἀεροπλάνον κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τοῦ περιγραφομένου εἰς τὸν Ρωθύρον τὸν Κατακτιτὴν τοῦ Ἰουλίου Βέρν. Ὅποτε τοῦ τύχουν παράδες, θὰ ἐφαρμόσῃ, λέγει, τὸ στάδιόν του καὶ θὰ δοξασθῇ. Πρὸς τὸ παρὸν χάνει προγυμνάσεις μαθηματικῶν καὶ καταγί-

νεται εἰς διαφόρους μικροτέρας ἀνακαλύψεις μαθηματικὰς, μηχανικὰς, χημικὰς. Οἱ φίλοι του, οἱ ὅποιοι ἀγαποῦν τὴν συναναστροφὴν του διὰ τὰς ποικίλας γνώσεις του καὶ διὰ τὸ παρὰδοξον πνεῦμά του, τὸν ὀνομάζουν Ἀρχιμήδην. Ἀλλὰ τὸ ἀληθές του ὄνομα εἶνε Κίμων Σωτηρίου.

Καὶ ἀπόψε ὁ Κίμων ἀγρυπνεῖ. Ἐπέστρεψεν ἀπὸ τὴν τελευταίαν ἐσπερίδα, τὴν ὁποίαν ἔδωκεν ὁ νοομάντις Κούμπερλανδ, καὶ καθήσας πρὸ τῆς ἐστῆς του τραπέζης, σκεπασμένης ἀπὸ χαρτὰ λυωμένα γεμάτα ἐξισώσεις, ἤρχισε νὰ σκέπτεται. Εἶνε ἀρχὰ, πλησιάζει νὰ ἐξημερώσῃ καὶ ἀκόμη σκέπτεται. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἀνοίγει τὴν Φυσιολογίαν τοῦ πνεύματος τοῦ Πωλᾶν (ἐν βιβλίον-ἐγκόλιον, εἶδος πανακειᾶς πνευματικῆς) καὶ διαβάζει κανένα παράγραφον ἢ χαράσσει μὲ τὸ μολυβδοκόνδυλον διαγράμματα ἀκατανόητα καὶ λέξεις συγκεκομμένας. Θὰ τὸ λύσῃ τὸ πρόβλημα τῆς νοομαντείας ὁ Κίμων, εἶνε ἀδύνατον! Ἐχει τὴν βεβαιότητα ὅτι οὕτε ἔχνος ἀγρυπτείας χωρεῖ εἰς τὰ πεираματα τοῦ Κούμπερλανδ. Τὴν νοομαντείαν τὴν θεωρεῖ ἀπλῶς ὡς θαῦμα, ἀφ' οὗ κατὰ τὴν βουδδίζουσαν θεοσοφίαν, ἡ ὁποία εἶνε ἡ θρησκεία του, θαῦμα εἶνε ἡ ἐφαρμογὴ φυσικοῦ νόμου ἀνωτέρου, ἀγνώστου εἰς τοὺς κοινούς ἀνθρώπους. Τὸν φυσικὸν τοῦτον νόμον, ὁ ὅποιος πιθανὸν καὶ εἰς αὐτὸν τὸν ἰδιοφυᾶ καὶ οὕτως εἰπεῖν ἐμπνευσμένον νοομάντην νὰ μὴ εἶνε ἀκόμη καθολοκληρίαν ἀποκεκαλυμμένος, πρόκειται τώρα νὰ ἐξηγήσῃ ὁ Κίμων. Ἐχει ὡς δεδομένα τὰ πεираματα, εἰς τὰ ὅποια παρευρέθη, —ἀνευρέσεις κεκρυμμένων πραγμάτων καὶ μαντείας λέξεων ἐνδιαθέτων, — καὶ μίαν νύξιν θεωρητικὴν μικράν, τὴν ἀρχὴν τὴν τεθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Κούμπερλανδ, ὅτι δηλαδὴ πᾶσα ἔννοια παρούσα ἐν τῇ ἐγκεφάλῳ, ἀνταποκρίνεται εἰς νευρομυϊκὰς κινήσεις, ἡ μᾶλλον ἐξωτερικὰς ἀλλοιώσεις ὠρισμένας, τῶν ὁποίων δύναται νὰντιληφθῇ χεῖρ ἐξησκημένη ἢ καὶ ὀφθαλμός. Τὴν ἀρχὴν ταύτην τὴν ἐδασάνυσεν ἐπὶ πολὺ ὁ Κίμων καὶ τὴν εὗρεν ἀπολύτως ἀληθῆ. Μόνον τὸ ἀπλούστατον καὶ κοινῶς παρατηρημένον γεγονός, ὅτι μεταβάλλεται ἐπὶ τὸ ἰλαρώτερον ἢ μελαγχολικώτερον, ἐπὶ τὸ ταπεινότερον ἢ ὑψηλότερον ἢ φυσιογνωμία τοῦ διανοουμένου παιδρὸν τι ἢ λυπηρόν, ὑλικὸν ἢ αἰθέριον, μόνον τὸ φαινόμενον τοῦτο δύναται νὰ πείσῃ τὸν προχωροῦντα ἐκ τῶν ἀπλουστεριῶν εἰς τὰ συνθετώτερα, ὅτι ἡ μελέτη τῶν ἐξωτερικῶν ἀλλοιώσεων δύναται νὰ δηγήσῃ ἀσφαλῶς εἰς τὴν μαντείαν τοῦ ἐνδιαθέτου. Τούτου τεθέντος, τὸ ζήτημα βλέπετε ἀπλουστεύεται σημαντικῶς. Πρόκειται δηλαδὴ μόνον νὰ εὗρεθῇ ὁ τρόπος, ἡ μέθοδος τῆς πρακτικῆς ἐξασκήσεως τοῦ μάντεως. Περὶ τούτου ἐρωτώμενος καὶ αὐτὸς ὁ Κούμπερλανδ, τίποτε θετικὸν καὶ ὠρισμένον δὲν θὰ εἶχε νὰποκριθῇ. Τὸ μυστικὸν τοῦ Κούμπερλανδ εἶνε ἡ ἰδιοφυΐα του, ὅπως καὶ τοῦ Λαβάντερ, ὁ ὅποιος μεθ' ὅλα του τὰ συγγράμματα εἰς κανένα τῶν ἀναγνωστῶν του δὲν ἐδυνήθη νὰ μεταδώσῃ τὴν φυσικὴν ἐκείνην εὐστοχίαν, δι' ἧς ἐκεῖνος κατενόει τὸν χαρακτήρα ἐκ τῆς φυσιογνωμίας. Ἡ σύγκρισις αὕτη ἐπροξένησε πολλὴν βαρυθυμίαν εἰς τὸν Κίμων. Ἀν δὲν εἶχε γεννηθῇ, με ποῖαν μελέτην θὰ ἤμπορούσε ποτὲ νὰ γίνῃ Κούμπερλανδ; Ἦτο τὸ ἴδιον, ὡς νὰ ἐζήτηι νὰ γράψῃ μίαν Ἰλιάδα ἢ μίαν Ἀντιγόνην διὰ τῆς μελέτης τῶν αἰσθητικῶν κανόνων. Καὶ ἔμεινεν οὕτως ἐπὶ πολὺ ἀκόμη ἀγρυπνὸς καὶ μελαγχολικός. Τὸ πρόβλημα δὲν ἐλύετο τὸσον εὐκόλως. . . .

Καὶ τὸ λευκὸν φῶς τῆς πρωίας εἰσέρχεται ἤδη ἀπὸ τὸ παράθυρον καὶ ἤρχισε νὰ ὠχρίῃ τὰ λήματα, ἡ ὁποία ἐφώτιζε τὴν ἀγρυπνίαν τοῦ Κίμωνος. Τότε ἐπὶ τοῦ προ-

σώπου του ἐξωγραφῆθη ἐν μεϊδιάμα ἐλαφρόν, ἀδίωρα-
τον. Κάτι ἐσκέφθη βεβαίως, κάτι συνέλαβε, κάτι εὗρεν.
Ἄν δὲν ἦτο ἡ λύσις, ἦτο ὁμως ὁδὸς ἀσφαλὴς πρὸς
τὴν λύσιν. Ἐνεθυμῆθη αἴφνης τὴν ἔμπνευσιν καὶ ἐζή-
τησε νὰ στηριχθῇ ἐπ' αὐτῆς. Κάπου λέγει καὶ ὁ Πω-
λὸν ὅτι αὕτη ἀντικαθιστᾷ ἐπιτυχῶς τὸν ὑπολογισμὸν,
προπάντων ὅπου δὲν ὑπάρχουσι τὰ στοιχεῖα νὰ γίνῃ οὖ-
τος ἀκριβής. Παράδειγμα τὸ γκάκι. Ἐφ' ὅσον δὲν εὐ-
ρέθη ἀκόμη ἡ μαθηματικὴ ἐξίσωσις ἡ λύουσα τὸ παιγνί-
διον, ὁ ὑπολογισμὸς γίνεται μέχρι τινός, καὶ μόνον αἱ ὠ-
ραὶ ἐκείναι ἐξ ἔμπνεύσεως κινήσεις ἀποφασίζουσιν τὴν
παρτίδαν καὶ μεταξὺ τῶν ἐξοχωτέρων παικτῶν. Τὸ ἴδιον
θὰ ἐφηρμοζεν εἰς τὴν νοομαντείαν ὁ Κίμων. Θὰ προσέ-
δλεπε καὶ ὁ ἔψαυε τὸ άτομον καὶ κατὰ τὴν στιγμὴν
τῆς ἐκτάκτου ἐκείνης προσηλώσεως, τῆς ἐξεγερούσης
τὸ ἀσυνειδήτον, ἡ πρώτη λέξις, ἡ ὁποία θὰ ἐπαρουσιάζ-
ετο εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ νοομάντεως, θὰ ἦτο, καὶ ἔπρεπε
νὰ εἶνε ἀναγκαιῶς, ἡ ζητούμενη. Πεῖρα μόνον καὶ ἐξά-
σκησις ἀπαιτεῖτο διὰ νὰ δοθῇ τοιαύτη ὠθησις καὶ δύνα-
μις εἰς τὴν ἔμπνευσίν του. Καὶ ὅτι μίαν ἡμέραν θὰ ἤρ-
χeto εἰς εὐάρεστα ἀποτελέσματα, δὲν τῷ ἔμενε καμμίαν
ἀμφιβολίαν. Εἴπομεν ὅτι ὁ Κίμων ἦτο θεοσοφιστής· εἶνε
δὲ γνωστὸν ὅτι οἱ θεοσοφισταὶ θεωροῦσιν ὡς ἀπλὰ καὶ
εὐεξήγητα φαινόμενα θαύματα, πρὸ τῶν ὁποίων ἡ κουμ-
βερλανδικὴ νοομαντεία θὰ ἦτο ἀπλοῦν παιγνίδιον.

Καὶ μὲ τὴν ἀτέρμονα σειρὰν τῶν συλλογισμῶν του,
ὁ ἥλιος ἀνέτειλε χωρὶς νὰ τὸ ἐννοήσῃ καὶ ἡ ἡμέρα
ἐπροχώρησε. Δὲν ἦτο ἡ πρώτη φορὰ εἰς τὴν ζωὴν τοῦ
Κίμωνος κατὰ τὴν ὁποίαν ἔμεινε ὅλην τὴν νύκτα ἡ
κλίνη του ἀνέπαφος. Αἴφνης τὸν ἐξήγειρεν ἐκ τῆς ὁδοῦ
θόρυβος παιδίων. Ὁ Κίμων ἠγέρθη καὶ ἐπλησίασε τὸ
παράθυρον. Μπᾶ! τί ὦρα ἦτο; . . . Ἦσαν μαθηταὶ τοῦ
ἀπέναντι δημοτικοῦ, ἐνωρὶς ἐλθόντες καὶ περιμένοντες
νὰ νοήσῃ τὸ σχολεῖόν των. Ἐν τῷ μεταξὺ ἔπαιζον ἐν
παιγνίδιον, τὸ ὁποῖον φαίνεται ὅτι ἐκίνει πολὺ τὴν εὐθυ-
μίαν των. Ἐν ἀπὸ τὰ παιδιὰ ἔκαμνε τὸν Κούμβερλανδ.
Εἶχε δεμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς μ' ἐν λερωμένον μαν-
δήλιον καὶ τὰς χεῖρας προτεταμένας· ἐπροχώρει δὲ
παραπαῖον νὰ εὕρῃ δὴθεν τὸ ἀντικείμενον, τὸ ὁποῖον
εἶχον κρύψει κάπου οἱ συμμαθηταὶ του, ξεκαρδισμένοι
ἀπὸ τὰ γέλια.

Ἐγέλασε καὶ ὁ Κίμων, ἀλλὰ δὲν ἔκαμε καμμίαν
σύγκρισιν.

★

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας προσεκαλοῦντο εἰς τὸ σπουδα-
στήριον ἐνὸς φίλου, τοῦ ἱατροῦ Πέτρου Κοσμοπούλου,
ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Μουσῶν, διὰ νὰ θαυμάσουν τὴν νοομαντι-
κὴν δεινότητά τοῦ Κίμωνος Σωτηρίου, τοῦ ἐπιλεγόμε-
νου Ἀρχιμήδους. Εἶχεν ἤδη θρυληθῇ ἐν τῷ κύκλῳ ἡ
νέα του ἐρεῦρεσις καὶ εἶχον μεγάλην περιέργειαν νὰ
τὴν γνωρίσουν. Τίς οἶδεν, ἔλεγαν, ὥσως αὐτὴν τὴν φο-
ρὰν ποῦ δὲν ἔχρειάζοντο παράδες, κάτι νὰ ἔγεινεν.
Ἀπεράσισε δὲ νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν περιέργειάν των αὐ-
τὴν ὁ Κίμων, ἐνθαρρυνθεὶς καὶ ἐνθουσιασθεὶς μάλιστα
ἐκ τῶν πρώτων αὐτοῦ ἐπιτυχιῶν. Μὲ τὴν διαφορὰν ὁμως,
—πρέπει νὰ τὸ εἴπωμεν ἀμέσως—ὅτι αἱ πρώται αὗται
ἐπιτυχίαι ὠφείλοντο ἐξ ὀλοκλήρου εἰς ἕνα ἀστεῖον δημο-
σιογράφον, φίλον τοῦ Κίμωνος, τὸν πρῶτον εἰς τὸν
ὁποῖον ἀνεκίνησε τὰς νοομαντικὰς του μεθόδους διὰ
νὰ πειραματισθῇ. Ὁ δημοσιογράφος ἐθεώρησε τὸ πρᾶγμα
πολὺ παραδόξον, δὲν ἐδυσκολεύθη δὲ νὰ βάλῃ μὲ τὸν
νοῦν του μίαν λέξιν, χάριν δοκιμῆς, περιέργους νὰ ἴδῃ
κατὰ πόσον θὰ τὴν ἐμάντευεν ὁ Κίμων. Ἀλλ' ὁ Κίμων
μὲ ὅλην τὴν ἐντασιν τῆς ἐμπνεύσεώς του καὶ τὴν ἐξέ-
γερσιν τοῦ ἀσυνειδήτου, ἀπέτυχεν οὐκ ἐλαφρῶς καὶ ὁ δημο-

σιογράφος ἐγέλασε. Τὸ πείραγμα οὐκ ἤττον ἐπανελήθη
ἄλλα καὶ ἡ ἀποτυχία. . . Αὐτὴν ὁμως τὴν φορὰν ὁ δη-
μοσιογράφος δὲν ἐγέλασε, συλλαβὼν τὸ σχεδὸν του καὶ
ἐπιφυλαχθεὶς νὰ γελᾷ περισσότερο κατόπιν εἰς βά-
ρος τοῦ νοομάντεως. Προσπειρήθη ἐκπληξῆσαι καὶ ἠγέρθη.

— Διάβολε, πῶς τὸ ἦδρες! ἀνέκραξεν. Ναί, ναί, τὴν
λέξιν ἡ μά ρ τ ῖ α εἶχα βάλει. Ἄ, μὰ ἐσὺ εἶσαι τρο-
μαρὸς!

Κατόπιν ἐμμαντεύθη οὕτω καὶ ἄλλη λέξις καὶ κατόπιν
ἄλλη. Μὴ ὑποπτευόμενος ὁλόθι ὁ Κίμων ἦτο ἐνθουσια-
σμένος, ἀλλὰ πολὺ περισσότερο αὐτοῦ ὁ δημοσιογράφος,
ὁ ὁποῖος τῇ συγκαταθέσει τοῦ νοομάντεως, διωργάνωσε
τὴν συνήθειαν, ἐνώπιον τῆς ὁποίας οὗτος ἐπρόκειτο τὴν
ἐσπέραν ἐκείνην νὰ δώσῃ δείγματα τῆς τέχνης του.
Πρὸ τοῦ νοομάντεως ἐφρόντισε νὰ ὑπάγῃ εἰς τοῦ ἱατροῦ
ὁ δημοσιογράφος καὶ ἐκεῖ ἐκινήσῃ δεόντως περὶ τοῦ
πράγματος τοὺς φίλους, διὰ νὰ εἶνε ὅλοι σύμφωνοι.

— Καλὲ τί μοῦ λές, εἶπε κάποιος. Εἶνε λοιπὸν
ψέμματα ὅλη αὐτὴ ἡ ἱστορία; Καὶ ὁμως δὲν τὸ εἶχα
δύσκολον διὰ τὸν Ἀρχιμήδην νὰ βρῇ τὸ κλειδί τῆς νοο-
μαντείας.

— Καλὲ δὲ βαρύνεσαι! αὐτὰ ὅλα εἶνε ἀγυρτεῖαις,
ἀπῆντησεν ὁ δημοσιογράφος. Καὶ ἂν τὰ πιστεύῃ ὁ Κί-
μων καὶ νομίζῃ ὅτι μὲ τὴν ἔμπνευσιν τάχα θὰ μπο-
ρέσῃ νὰ κάμῃ τῆς τσαρλατανιᾶς τοῦ Κούμβερλανδ,
φταίμε μεῖς νὰ τὸν κοροϊδέψουμε λιγάκι;

Οὕτω συνεζώνησαν ὅλοι ἐναντίον του νὰ τὸν γελῶν
ὅτι εὗρισκε τάχα τὴν λέξιν, τὴν ὁποίαν ἔβαζαν μὲ τὸν
νοῦν των. Καὶ ἤλθον εἰς τὴν ὠρισμένην ὥραν ὁ Κί-
μων, πλήρης πεποιθήσεως, φορῶν ρεδινγκόταν. Ἐ-
χαιρέτησε μὲ μεγάλῃν σοβαρότητι καὶ σταθεῖς ἔρ-
θιος πρὸ τοῦ γραφείου τοῦ ἱατροῦ, ἔκαμε κατ' ἀρχὰς
μίαν προφορικὴν ἀνάπτυξιν τῆς νοομαντικῆς του με-
θόδου, ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ. Ἦθελεν, ὡς ἔλεγε, νὰ πο-
κλήσῃ πᾶσαν ἰδέαν δόλου καὶ συνεννοήσεως καὶ δι' αὐτὸ
ἐμακροχόρει. Καὶ ἦτο πρᾶγματι ὁ λόγος τοῦ ἀριστοῦργ-
ήμα πλοκῆς καὶ λογιῆς ἀλληλουχίας ἰδεῶν. Τόσον,
ὥστε πολλοὶ ἤρχισαν νὰ δυσπιστῶσιν εἰς τοὺς λόγους
τοῦ δημοσιογράφου καὶ νὰ περιμένωσιν ἀληθῆ θαύ-
ματα. Ἀλλ' ἡ πρακτικὴ, ἡ ὁποία τόσον σπανίως ἔρ-
χεται εἰς ἐπικουρίαν τῆς θεωρίας, τοὺς ἐξήγαγεν εὐ-
θὺς ἀμέσως ἐκ τῆς πλάνης των. Ὅλοι κατὰ σειρὰν ἔθα-
λαν μὲ τὸν νοῦν των μίαν λέξιν, ἀλλὰ κανεὺς—ἐννοεῖ-
ται—δὲν τὴν ἦδρες ὁ Κίμων. Τοῦτο ὁμως δὲν ἠμποδίζε
τὴν προσποίησιν, ὡς εἶχαν συμφωνήσει, τὰ χειροκροτή-
ματα, τὰ θαυμαστικὰ καὶ τὰ συγχαρητήρια. Ὁ Κίμων
τὰ ἐδέχετο σοδάρως, κρύπτων ὅσον ἐδύνατο τὴν ἐξάλλον
χαρὰν του, ἐν ᾧ ἡ σοβαρότης τοῦ αὐτῇ ἐπέτεινε τοὺς σι-
γηλοὺς καὶ κρυφίους γέλωτας τῆς ὀμηγύρεως. Τότε,
πρὸς ἀποφυγὴν πάσης τυχὸν παρεξηγήσεως, ὁ Κί-
μων ἐπρότεινε νὰ γράφεται ἡ μέλλουσα νὰ εὐρεθῇ λέ-
ξις. Ἡ πρότασις ἡ τόσον ἀθῶως γενομένη, χάριν τῶν
μὴ πειθόμενων ἔτι, παρ' ὀλίγον νὰ χαλάσῃ τὸ παιγνί-
διον, ἀλλ' εὐρέθη ἀμέσως τρόπος ἀπάτης. Ὁ προτεί-
νων προσπειρῆτο μόνον ὅτι ἔγγραψε τὴν λέξιν ἐφ' ἐνὸς
ἐπισκεπτηρίου, τὸ ὁποῖον ἀμέσως παρέδιδεν εἰς ἕνα ἄλ-
λον. Ὁ ἄλλος ἵστατο εἰς μέρος, ἀφ' ὅπου δὲν τὸν ἔδλε-
πεν ὁ Κίμων· μόλις δ' ἐξεστὸμίζε τὴν λέξιν, τὴν ὁποίαν
τῷ ὑπεγόρευεν ἡ ἔμπνευσις του, ἔσπευδε καὶ τὴν ἔγρα-
φεν ἐκεῖνος ἐπὶ τοῦ ἐπισκεπτηρίου, τὸ ὁποῖον μετ' ἐκ-
πλήξεως ἐπαρουσιάζεν εἰς τὴν χειροκροτοῦσαν ὀμηγύριν.

— Μάλιστα, κύριοι, ἔρω, ἰδοὺ, εἶνε γραμμένο. . .
Διεσκέδασαν οὕτω μέχρι τοῦ μεσονυκτίου. Εἰς τὸ σπου-
δαστήριον τῆς ὁδοῦ Μουσῶν ἐδόθη μία τῶν πρωτοτυπώτε-
ρων συνεδριάσεων θαυματοποιίας, ἐξ ὧσων εἶδεν ὁ κό-
σμος. Οἱ ὄροι ἀνεστράφησαν. Τὸ κοινὸν ἠπάτα καὶ ὁ

θαυματοποιός ήπαρξτο. Ἀλλὰ μακρὸν τοῦ νὰ τοῦ υπο-
πτεύσῃ καὶν αὐτὸ ὁ Κίμων, ἔφυγε κατενθουσιασμένος
καὶ βέβαιος περὶ τῆς ἐπιτυχίας τῆς μεθόδου του. Ἐπι-
στρέψας εἰς τὸ διαμῆτιν του, συνέταξεν ἀμέσως γαλλι-
στὴ μακρὸν ὑπόμνημα περὶ νομομαντείας, τὸ ὁποῖον διὰ
τοῦ πρώτου ταχυδρομείου ἔστειλεν εἰς Παρισίους, πρὸς
τὸν γραμματέα τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν. Συνέ-
λαβε δὲ ἀπὸ τῆς νυκτὸς ἐκείνης τὴν ιδέαν—τὴν ὁποίαν
δὲν εἶνε διόλου ἀπίθανον νὰ πραγματοποιήσῃ βραδύτε-
ρον—νὰ ὑπάγῃ ὁ ἴδιος εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ νὰ κἀρῃ
ἀνάπτυξιν τοῦ συστήματός του μετὰ πειραμάτων εἰς τὰ
ἐπιστημονικὰ θεωματεῖα, —ποτὲ ὁμῶς, ἔλεγεν, εἰς Ἀνά-
κτορα ἢ εἰς Θάλατρα χάριν χρηματολογίας, ὅπως ἄλλοι
καταδιβάζοντες τὴν Ἐπιστήμην καὶ παρεξηγοῦντες τὸν
προορισμὸν τῆς...

ANTIALΛΟΣ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

ΔΥΟ ΝΕΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΛΥΤΡΑ

Τὰ νεώτερα ἔργα, τὰ ὁποῖα ἡ γόησσα γραφίς τοῦ κ.
Λύτρα ἐφιλοτέχνησεν ἐσχάτως, εἶνε αἱ εἰκόνες τοῦ βα-
σιλέως Ὁθωνος καὶ τῆς βασιλίσσης Ἀμαλίας. Ἀμφο-
τέρους τοὺς ἐκπτώτους ἐκείνους βασιλεῖς παρέστησεν
ὁλοκλήρους ὁ ἐξοχώτατος τῶν παρ' ἡμῖν ζωγράφων εἰς
φυσικὸν μέγεθος κατὰ παραγγελίαν τοῦ Συμβουλίου
τῆς Φιλελευθερευτικῆς Ἐταιρίας, ὅπως ἀναρτηθῶσιν
αἱ εἰκόνες αὐτῶν ἐν μὲν τοῦ Ἀρσενείου αἰθούσῃ. Πρώ-
την ἡδὴ φορὰν ἐξετέλεσεν ὁ κ. Λύτρας πίνακας τόσῃ
μεγάλῃ διαστάσει, διότι ἔχουσιν ἀμφοτέροι τριῶν
περίπου μέτρων ὕψος καὶ ἀνάλογον πλάτος.

Καὶ ὁ μὲν ἀείμνηστος ἐκεῖνος βασιλεὺς φέρων τὴν
ἐλληνικὴν περιβολὴν, μεθ' ἧς εἶχε συμβῶσιν καὶ
συνταγῇ, παρίσταται ἔρθιος ἐν μέσῳ τῶν συντετριμμέ-
νων λειψάνων τῶν Προφυλαίων, ἅτινα πληροῦσι τὸ
ἐμβαδὸν τοῦ πίνακος καὶ ἀποτελοῦσι τὴν σκηνογραφίαν
αὐτοῦ. Ὁ ἥρεμος τόνος τῆς παλλεούκου αὐτοῦ φουστα-
νέλλας, ἧς αἱ πτυχαὶ διανέμονται μετὰ τῆς προσηκού-
σης φαιδούρας, ἀποτελεῖ μετὰ τῶν λοιπῶν τοῦ πίνακος
μερῶν τερπνὴν ἁρμονίαν, καθιστῶσαν καταφανεστέραν
ἐτι τὴν τὸ ὡρὸν πρόσωπον τοῦ ἀγαθοῦ ἐκείνου ἀνα-
κτοῦ καταυγάζουσιν ἀγαθότητα. Κλάδος φοινίκος ἐριμ-
μένος ἐπὶ τῆς βαθμίδος τῶν Προφυλαίων καὶ παρὰ
τοὺς πόδας τοῦ βασιλέως φαιδρύνει τὴν ὅλην σκηνὴν
διὰ τοῦ γλωρῶς χρώματός του.

Ἡ εἰκὼν τῆς βασιλίσσης Ἀμαλίας, οὗσα τὸ ἀντίρ-
ροπον τῆς τοῦ βασιλέως Ὁθωνος, ἐξετελέσθη εἰς τοὺς
αὐτοὺς τόνους. Τὸ ὕψηλόν τῆς βασιλίσσης ἐκείνης
φρόνημα ἐκδηλοῦται εἰς τε τὸ πρόσωπον καὶ τὴν ἡγε-
μονικὴν αὐτῆς στάσιν. Ἡ νεῆζουσά εἰσέτι γυνὴ φαίνε-
ται ὡς νὰ βασιλεύῃ ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος, τὸ δὲ ὅζον αὐ-
τῆς βλέμμα ἀνακαλεῖ ζωηρῶς εἰς τὸν θεατὴν τὴν τὰ
πάντα ἐπισκοποῦσαν βασιλίσσαν.

Ὁ κ. Λύτρας παρέστησεν καὶ ταύτην ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ
τῆς Ἀκροπόλεως ἐδάφους, ἀλλ' ἡδὴ συμφῶνως πρὸς
τὴν γυναικεῖαν καλλονήν, ὑπὸ τὴν πολυτελεῆ βόρειον
στοὰν τοῦ κατακλόμενου Ἐρεχθίδου, οὗ ἡ καλλιτεχνικὴ
θύρα μετὰ τῶν λεπτῶν αὐτῆς γραμμῶν ἀποτελεῖ εἶδος
πλαίσιου περὶ τὴν μορφήν τῆς εἰκονιζομένης. Ὁρθία
καὶ αὐτὴ καὶ πλουσίαν ἡμισεσμένη περιβολὴν, τὴν μὲν
ἀριστεράν ἐπακουμβᾷ ἐπὶ τῆς ὀσφύος, τὴν δὲ δεξιὰν
ἀπείρδει ἐπὶ ἀρχιτεκτονικοῦ τεμαχίου καταπεσόντος
ἀπὸ τοῦ ναοῦ, καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐφαπλοῦται ἰσχυροὺς
χλανίς ἢ ἡ βασιλὶς ἐκείνη ἔφερε συνήθως. Τὸ ἰώδες

χρῶμα τῆς χλανίδος, ἣν περιτεριματίζει φαῖα μαλλωτὴ
παρυφή, ὡς ἐπίσης καὶ τὸ ἐρυθρὸν τοῦ ἐπιχαρίτως
ἐπὶ τῆς κεφαλῆς περιστροβουμένου φαιού, οὗ ὁ κυ-
νοὺς θύσανος καταπίπτει μέχρι τοῦ στήθους, δίδουσιν
εἰς τὸν χρωματισμὸν τοῦ πίνακος ποικιλίαν καὶ προξε-
νοῦσιν ἀντίθεσιν εὐάρεστον. Ἐτι δὲ μᾶλλον καθωραΐζει
τὸ ὅλον ἔργον ἡ τὸν κορμὸν περισφίγγουσα πολυδαίδα-
λος ἐπωμίς, ἧς τὰ διαχρύσα ποικίλαματα περιπλέγδην
περιελισσόμενα διαγράφονται ἁρμονικώτατα ἐπὶ τοῦ
κυανοῦ ὑφάσματος. Πολύπτυχος λευκὴ ἐσθῆς καλὴ-
πτει μέχρι τοδῶν τὸ εὐχαρὶ τῆς βασιλίσσης σῶμα, ἐπὶ
δὲ τῶν πτυχῶν τῆς ὀλοσηρικῆς ἐκείνης ἐσθῆτος προσ-
πίπτει τὸ φῶς παῖζει μετὰ ἀληθείας ἐξαπατώσης τὸν
ὀφθαλμόν. Ἐπίσης ταινία τις λευκὴ καὶ χροώδης περι-
βάλλει τὸ ἡμιανεφωγμένον τῆς βασιλίσσης στήθος, εἶνε
δὲ καὶ αὕτη μετὰ τοσαύτης ἀληθείας ἀπεικασμένη,
ὥστε βλέπων τις αὐτὴν αἰσθάνεται τὴν ἀπαλότητα τοῦ
πτίλου. Τελευταῖον μίαν τοῦ οὐρανοῦ γωνίαν διαφαίνεται
ἄνωθεν χάσματός τιнос τοῦ τοίχου τοῦ κατερειπωμένου
μνημείου, ἀλλ' ὁ οὐρανὸς οὗτος καλύπτεται ὀλόκληρος
σχεδὸν ὑπὸ ἐλαφρῶν νεφιδρίων, τὰ ὁποῖα ἐὰν ἔλειπον θὰ
ἐφαίνετο ἡ αἰθρία, ἡ ἀείποτε ἀρεστὴ εἰς τὸν ὀφθαλμόν.

Ἀμφοτέροι οἱ πίνακες οὗτοι πλημμυροῦνται ὑπὸ τοῦ
φωτός, τὸ ὁποῖον διανέμεται ἀπανταχοῦ μετὰ τῆς προ-
σηκούσης ἀνάλογίας ἐνίοτε δὲ εἰς τινα γωνίαν ἀκτὶς
φωτεινότερα ἐξ ἀπροόπτου εἰσδύουσα, καὶ ἄκοντος σχε-
δὸν τοῦ τεχνίτου ἀποδιδράσκουσα τοῦ χρωστικῆς του,
ὡς δύναται τις νὰ παρατηρήσῃ ἐν τῇ εἰκόνι τῆς Ἀμα-
λίας, ἐξάφει τὸ ὅλον τοῦ φωτισμοῦ καὶ γοητεύει τὸν
θεατὴν. Ἀλλῶς τε τὰ ἐρέδη τῆς σχολῆς τοῦ Βάνδου
παρῆλθον ἡδὴ. Οἱ σημερινοὶ ἀρέσκονται εἰς τὸ φῶς,
ἀφίνοντες τὰ σκότη εἰς μόνας τὰς νυκτερινὰς σκηνάς.

Τὰ καθέκαστα τῶν δύο τούτων πινάκων εἰργάσθη ὁ
κ. Λύτρας μετὰ τῆς περὶ τὴν τέχνην χαρακτηριζούσης
αὐτὸν εὐσυνειδησίας. Τίποτε δὲν παραμελεῖ ὅπως τε-
λειότερον καταστήσῃ τὸ ἔργον του, ἀείποτε δὲ ἐργά-
ζεται λαμβάνων ὡς ὑπὸδειγμα τὴν γενναιοδωρίαν εἰς
συμβουλὰς φύσιν. Καὶ αὐτὰ τὰ πάρεργα ἐμελετήθησαν
μετὰ ὀρθῆς κρίσεως καὶ ἐξετελέσθησαν μετ' ἐπιτυχίας
σπανίας, χωρὶς ἐκ τούτου νὰ παραδλάπτεται τὸ σύνο-
λον ἀπ' ἐναντίας καὶ ταῦτα συντελοῦσιν εἰς τὴν γενι-
κὴν ἁρμονίαν καὶ ἐξαίρουσιν ἐτι μᾶλλον τὸ κύριον τοῦ
πίνακος ὑποκείμενον. Ἡ ἀερώδης προοπτικὴ ἐτηρήθη
μετὰ τοσαύτης ἀκριβείας, ὥστε τὰ εἰκονιζόμενα πρό-
σωπα ἀποσπῶνται τοῦ πίνακος καὶ φαίνονται ἐτοιμα εἰς
κίνησιν. Ἐνὶ λόγῳ τὰ ἔργα ταῦτα τοῦ κ. Λύτρα φέ-
ρουσιν ἀληθῆ χαρακτήρα, ἄνευ τοῦ ὁποίου οἰονδήποτε
ἔργον οὐδεμίαν ἔχει ἀξίαν.

Δὲν ἐνθυμούμεθα τίς εἶπέ ποτε ὅτι ὁ ζωγράφος εἶνε
ὁ πύθνηος τῆς φύσεως, καὶ ὁμῶς τὰ ἔργα δοκίμου ζω-
γράφου ἀρέσκουσιν εἰς ἡμᾶς ἐνίοτε πλείτερον παρὰ
τὰ ἔργα τῆς φύσεως. Πολλὰκις ζῶα δυσειδῆ, τὰ ὁποῖα
θὰ ἐδλέπομεν μετ' ἀποστροφῆς ζῶντα καὶ κινούμενα,
βλέποντες αὐτὰ γεγραμμένα ἐπὶ τῆς ὀθόνης αἰσθανό-
μεθα τέρψιν καὶ ἡδονήν. Ὑπάρχουσι γυναικες κατα-
λαμβανόμεναι ὑπὸ ἀληθοῦς τρόμου εἰς μόνον τὸν ἀκί-
νυτον ψόφον μικροσκοπικοῦ μυός, ἐνῶ βλέπουσαι τὸ
ἄθῳον ζῶον ζωγραφημένον τέρπονται, καὶ ἐὰν ἔχουσιν
ἱκανότητά τινα περὶ τὸ σχεδιάζειν, ἐπιχειροῦσι μάλιστα
καὶ τὴν ἀπεικόνισιν αὐτοῦ. Ἰσως τοῦτο εἶνε ἀποτέλε-
σμα τῆς ἄγαν ἀνθρωπίνης φιλαυτίας· ἴσως ἀρεσκόμεθα
ὅτι ἡ προκειμένη γραφὴ εἶνε ἔργον ἡμῶν αὐτῶν, ὅτι
ἐξηλθεν ἀπὸ τῶν χειρῶν ἐνδὲς τῶν ὁμοίων ἡμῶν· ἂν
οὕτω πιστεύωμεν ἔχομεν ἄδικον, διότι καὶ ἐπὶ τῇ υπο-
θέσει ὅτι δύναται ἡ τέχνη ν' ἀναπαράσῃ τελειότε-
ρον τὴν φύσιν, ἀφαιρούσα ἀπ' αὐτῆς τὸ αἰσχρὸν καὶ